



ORADEA-MARE (NAGYVARAD)
29 Decembrie st. v.
10 Ianuarie st. n.

Essé in fle-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 52.

ANUL XXI.
1885.

Preț pe un an 10 fl.
Pe 6 de an 5 fl.; pe 12
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 20 to.

SORCOVA.

Iroenii se ridicau namile până în tinda creștinului. Viscolul giuruiă des floștina înflorită ca niște rotocele de hârtie albă, și mi-ți goniă cu mânie nemiluită suflând fulgii de zăpadă în vârtej și stoluri repeđite în lungul ulițelor, sparțe la răspântii și imprăștiate fără căpătêi în largul maidanelor dela Olănița. Părția nu se mai cunosea, înăbușită sub o velință de zăpadă ce-ți trecea de glezne și mai bine.

Fumul coșurilor, zăpăcit de bătaia crivețului, se svîrcoliă pe loc, și ca și cum ar fi fost sorbit de vatră, se repeđia erăși pe gâtul coșurilor. Mahalaua înțelenise îngropată în zăpadă; vântul și gerul tăiau la ficați pe or-care îndrăznia să iasă afară din casă. Nu se pomenia nici gură de om, nici lătrat de căne. Așa an nou, așa Sân-Vasile, să-l hărăzescă Domnul vrăjmașilor noștri, că și d'ai avé tufă în bătătură, uiiți și de topor și de tăitor, te dai cât mai afund în plapomă, iți restorni tôte țolele în spinare, și tot ghiață remăi din tălpi până la creșcet.

Taraful lăutarilor de supt Sotir Ciupitul, țambalugiul Olăniții, inpodobise din pređiună un cap mare de porc cu tibet conabiu și albastru, cu busioc și cu cercei roșii în amândouă urechile, și mi-i vèrise în dinții rinjiti un trandafir umplut cu tocătură rumenă de pecie și mușchiu. Dar toți așteptau să vedă astă grozavă „Vasilcă” și nimeni n'o mai vedea, de și trecuseră ca la trei césuri de când se luminase de điuă.

Nu se pomenia nici de sorcovăială, după cum s'ar fi cuvenit dela moși dela strămosi. Degeră oul în găină, înghietă ăla la foc, ți-se prindea falcă de falcă, nară de nară, pleopă de pleopă; ar fi înghietat flacările în limbi de foc neclintit, de gerul ce se pornise.

— N'am puté duce l'alde biata Balașa ceva curmeie de viță și vréscuri ujijite, dicea mama Arghirița cătră fata mare ce învèrtia mămăliga între genunchi și se ștergea la ochi din pricina fumului repeđit pe coș îndèrèt. Biata Balașa o fi amortit cu copil cu tot; să-raca lipită, bolnavă că nu se mai pôte tèri, veduvă, cu copilul gol pușcă, pe așa cățea de vreme nu șciu đeu de și-o mai înodă đilele.

— Scólă, Irin'o mamă, pune pe tine colóca ta și dulama mea, și veđi, ii aburește coșul fum?

Irina lasă facălețul în mână măsii se strecóră pe prispa din jurul părețior până la spatele casii, apoi se întórse într'un suflet în tindă, se scutură de omèt și sări pe vatră.

— Nu e, mamă, nu e fum, nu e nimic; giamurile-i

sunt înghețate tun cu frunze geruite, de nu le-ai răzui nici cu costura.

— Grăbește, Irină, să-i ducem ceva găteje, niți că mămăligă și ceva fiertură; și să le aprinđi focul cum îi șci, grăi mama Arghirița; să le pui mēsa, c'or fi flămândit; e mai mare păcatul să șcii copilașul ăla pocălit și degerat la o đi așa de mare.

Zăpada i pătrunsesse în tindă, vântul i cântă prin crepăturile ușii parc'ar fi vuit în duba-mare, și Balașa eră întinsă în lungul patului, învèlita c'o plapomă vechiă, soiósă și ciuruită cu găuri prin cari eșiau ghio-motocele de lână neđră. Pe picidore își trintise doue sco-vergi. La sin își ghemuise copilul îmbrăcat cu niște sdrențe de pantaloni, c'o scurteicuță blănită, și incins la mijloc c'o hasma roșie. Chipul ei galbenit de bôlă și de sărăcie, începuse a murgii în vènet, ochii pironiți asupra copilului perduseră luciul vieții, ca și cum i-ar fi răzuit c'o gresie.

— Mamă, mi-e frig lângă tine, tu ești pre rece, îngănă copilul dirdiind, lasă-mé să me dau jos!

— Bine Nică, fă cum vrei, șopti Balașa, c'o voce sfêrșită; câteva lacrimi i umeđiră ochii ei uscați.

— Mamă, mi-e frig când stau în casă, adaogă copilul, trăgându-și cismele, mai bine ar fi să me duc cu sorcova; soba nu s'a încălđit de trei đile, și eu am merișor și busioc uscat, pot să-mi fac o sorcovă, decă n'am una de tērg cu flori și cu betelă; și pôte să viu cu parale, am să-ți cumpēr pâne caldă! Aici e frig, mamă, vreu să me duc!

Și el care inghiția în sec de fôme, nu-i venia să spue drept, de și eră, numai de șese ani, căci simția pe mēsa bolnavă greu, și tot zadarnic ar fi fost s'o mai mahnescă și el cu fômea lui.

— Du-te, respuse Balașa inchiđend ochii inecați în lacrimi, eh! bine șciu eu ce te mână pe tine, dragul mamii, bine șciu eu, numai d-đeu nu șcie! Dar viu să te mai sărut încă odată, înainte de-a plecă.

— De ce să me săruți, mamă, înainte d'a plecă? întrebă Nică cam pe gânduri.

— Ca să-ți fie cu noroc, ca să câștigi parale, ca să te primescă cu bine la casă de om.

Și după ce-l sărută pe frunte, pe ochi și pe obraji, copilul se uita ér lung în fața ei și fără să se gândescă bine, i đise:

— Mamă, dar gura este de ghiață? Altă-dată când me sărutai, me încălđiai; acum parcă mi-ai bătut doue pironé pe ghiață în amēndoi ochii.

Dar vedēnd că mēsa și-a luat chipul în mâni, o socoti mahnită de vorbele lui, se repeđi la gâtul ei, o

mângăia ușor pe temple, și-i strigă, c'un glas între ris și plâns:

— Vrei să te sorcovăesc? Așa cum m'ai învățat tu, mamă; ,tare ca ferul, iute ca oțelul.* Nu vrei? ,Să inflorești, să mărgărești! Nu ție bine? ,Ca un pâr, ca un mâr!*

Bălașa, după ce sgârcai de trei-patru ori din mâni și din picioare, își veni în simțire ca dintr'un somn adânc. Nică eră la gâtul ei, începuse a-și îngână vorbele cu plânsul:

— Nu ție bine, mamă? De ce nu me ascuți? ,Ca un fir de trandăfir, tare ca pétra, iute ca săgéta!*

Hai! mai sărută-me odată, c'amsă -ți aduc pâne caldă dela Iane brutarul.

Il sărută; și par'că buzele i se încălțiseră într'un buciom de viață fără nădejde. Nică, după ce o bătu frunte cu mână. Lemul de merișor și de busuioe, plecă, sându-și căciula pe urechi.

Când copilul eși afară din tindă, il cuprinse fiorul crivețului care te orbiă și-ți inecă resuflarea. Cercă să facă un pas din prag, și nu vedu inaintea ochilor. O pală grosă de zăpadă il isbi în față. În acea frământare cumplită, un singur gând îi licări în mintea lui de copil: ,Vreu să aduc pâne caldă mami, pâne caldă dela Iane brutarul.* Și intră până în brau în zăpadă. Acolo incremeni. Auțise ceva. Il strigă cineva. Auțise bine numele lui. Dora vântul să fi luat glas? Și vântul eră rece, și glasul care-l chemă eră cald; dar ca și vântul, se perdea din ce în ce într'o depărtare fără hotar, de și viniă din apropiere.* ,Nică!... ,Nică!... Mai audi el ultima oră. Și acest glas ce eși ca de supt o copae resturnată, eră slab năbușit, tăiat de tuse, bolborosit într'o hărăială care-l inghietă până la ôse.

— E mama! șopti copilul clănțănind, și se repeđi la ușe. Pe când se luptă să deschidă ușa cu mâna stângă, căci în dreapta stringea cât putea sorcova de merișor, Irina mami Arghirița il sosi la ușe cu un maldăr de găteje și de vițe uscate.

— Mama, dadă Irina, cere apă, deschide-mi dadă!

Când intrară în casă, biata Bălașa se dusesse pe lumea ailaltă. Plapoma și velințele căduseră jos. O mână îi odihniă pe pept, er cea laltă i incremenise infiptă în așternut. Cu ochii pe jumătate inchiși, părea că-și caută copilul la sîn. Gura ei căscată eră o pătă neagră ca întunericul și tot ca întunericul fără fund.

— Dada Irina, cere apă, să-i dăm apă, dadă Irina! îngână bietul copil căutând prin odae cana cu apă. Dada Irina, în loc să-l asculte, il luă în brațe și se repeđi cu el pe ușe afară.

Când il duse acasă l'alde Arghirița, și dadu de căldură, Nică imbrățisă soba, inchise ochii și țise incitinel și dulce:

— Dadă Irina să faci și mami foc, că mult e bine la căldură!

Apoi băgând sēmă cum șoptiau de tainic Irina cu mama Arghirița, care adusesse ș'o luminărică de cēră galbenă, întrebă cu binișorul:

— Ce faci, dadă Irina, cu lumina?

— Să duc la măta foc, lele, i respunse Irina.

— Și eu, după-ce m'oi încălđi mă duc cu sorcova, să-i aduc pâne caldă, mormăi copilul ațipit lângă sobă, stringend necontentit în mâna dreptă mănunchiul de merișor și busuioe.

Dar pe când Arghirița vorbiă, ceva mai tare, cu fie-sa, cređend că copilul adormise, Nică deschise sperios ochii sēi albaștrii, inecați în lacrăme, sări de lângă sobă și strigă, neputendu-și stăpani plânsul:

— Dadă Irina, nu vreu s'o dați popii! De ce s'o bage în grópă? Mama e a mea, nu e a popii; nu vreu să-i dea țerină în ochi! N'a făcut nimica, mamă Ar-

ghirița. De ce săracă când m'oi face mare, o să fie bogată. O să-i cumpăr scurteică, rochie și cort, să nu mi-o dau popii. Și nu s'a dus la biserică c'a fost bolnavă, dadă Irina; dumniata șcii cum se ducea înainte; Dumniata șcii!..

Bietul Nică aruncă sorcova în mijlocul casei și s'agăță de pólele Irinii, suspinând ars la inimă și privind lung în ochii ei:

— Dumniata șcii... n'a făcut nimic... dumniata șcii!..

Abia după multe mângăeri, și făgădueli că n'o să dea pe mâsa pe mâna popii, se liniști, se culcă d'a curmezișul patului de lângă sobă și adormi oftând, nevoind să mănânce de cât ,odată cu mama.*

A doua-zi tóte i-au fost d'a surda; s'a rugat, a plâns, a țipat, că popa n'a voit să-l asculte. Măsa a pornit din casă cu picioarele înainte. Degiaba le-a țis tuturor: ,lăsați-o barim până s'o mută curtea bisericii!*

auđind că pământul de grópă e tare ca osul.

Și tótă lumea i se părea rea, mai ales părintele Tudor. Și din mâna popii multă vreme n'a luat nici preșcură, nici colac, nici artos.

Er mama Arghirița, în loc d'o fată, avu o fată ș'un băiat.

De la Vrancea.

In séra de Sân-Vasiu.*



Bună vremea, bună vremea,

Hóră frumósă,

Boeri dumne-vóstră,

Amu'n séra svéntului Vasili,

Ci am ajuns!

Dumneđeu, ne-o blagoslovit,

Cu plugușor ne-am pornit,

Dumne-vóstră vași culcat,

Afară fórte bine a inseninat;

Pământu-i cam inghețat,

Dar tot îi bine de arat.

Ne-am pornit să arăm

Joile váile,

Marțurile fēnațurile,

Miercurile chiscurile,

La câmp curat,

La Măru Durat,

Brazdă negră am aruncat,

Mândră pâne am sēmēnat.

Am sēmēnat grâu și arnăut,

De-o dat domnul milostivnicul ții o făcut.

Mănați, băeți, hēi!

Hēi (toți.)

La lună, la săptămână,

S'a dus badea să vedă grâu de resărit;

De resărit

Eră resărit,

Numai bun d'ingălbinit.

Badea fórte bine s'a bucurat

Și acas' a alergat,

Și la sluji că a strigat,

* Acēsta ,găitură* e culēsă în Basarabia, din gura lui Pavel Paniș, în mănăstirea Capriena; se recitēză de flăcăi, care umblă cu bugaiu în ajunul anului nou. Limba piesei e dialectul basarabian. Este numai o mică schimbare, în loc de ,ghine* pretotindine ,bine*.

Să scot un cal graur,
 Graur, cu șeua di aur,
 Cu cōda di argint.
 Pân' in pământ,
 Di n'am vețut,
 Di când sūnt;
 Cu frēul di mǎrgǎrintari,
 Ca la boerii cei mari.
 Cuconașul in băt di marmurǎ s'a rezemat
 Și pi cal s'a aruncat,
 Și la Mojilēu a alergat.
 Când a alergat la Mojilēu,
 Toți jidonii murisē,
 Mǎrfurile strinsē,
 A alergat la Hotin;
 Când a alergat la Hotin,
 Toți jidonii nu murisē,
 Mǎrfurile dischisē.

Mănați, băeți, hēi!
 Hēi! (Toți.)

Badea s'o apucat
 S'a cumpērat
 Șer și oțel,
 S'a vinit acasă
 S'a dat la lōn țigan,
 Care bati bine cu ciocan,
 Și i-a făcut
 Nouă deci de secerere
 Mērunțele,
 Cu zimții di jioresi,
 Cu mǎrunchi di floricele.

Mănați băeți, hēi!
 Hēi! (toți)

Ș-a căutat omeni,
 Nepoței din nepoței
 Și nepoțeli din nepoțeli.
 Ș-a căutat omeni
 Trecini
 Vecini,
 Că aceia-s omeni
 Mai bētrāni.
 Dar cum au ales
 Doue babi mai spātōsē,
 Că acelea-s mai voinicōsē.
 Și le-a pūs din jeliștea vēntului
 In capēțul pământului,
 Și le-a pus cu fața la sōre,
 Să nu li pae diua mare,
 Și le-a pus cu cōsteli la vēnt,
 Să nu li fie urit.
 Când sōreli pirlia,
 Dar babili mai continea;
 Când vēntul aburia,
 Da ele mai tari siliā.
 Cu mǎna drēptǎ secerǎ,
 Cu mǎna stingǎ 'n polon punea,
 Din polon 'n snop,
 Din snop in clai,
 Din clai 'n hodobae,
 Din hodobae pe fǎțare: —
 Fǎțarea de-alamǎ,
 De bagi Domnul milostivnicul in samǎ.

Mănați, băeți, hēi!
 Hēi (toți.)

Și s'a dus badea acasă,
 Ș'a ales jugani jugăniți
 Di chisōri podcogiți: —

Podcovili di frānghiu,
 Gacurili di mișchiu, —
 Pi unde cǎlcǎ,
 Mǎdrǎ pānǎ dijgiocǎ,
 Pi unde mergea,
 Mǎdrǎ pāni s'alegea,
 Pare, badii nici cǎ omeni nu-i trebuia: —
 Dintr'un schic.
 Un niertic,
 Dintr'un snop
 Un oboroc.

Mănați, băeți, hēi!
 Hēi (toți)

Badea s'o apucat
 S'o cǎrcat
 Nouē deci di carē
 In pohōrǎ
 Și le-a pornit la mōrǎ.
 Țr hārca di mōrǎ,
 Când a vețut atātea carē
 In pohōrǎ,
 A pus cōda pi schinari
 S'a trecut la luna mere.
 Țr morariu meșter mari,
 Cu liuleua 'n dinți,
 Cu ochii stigliți,
 Cu brǎu di lǎnǎ,
 Cu ciocan 'n mǎnǎ,
 A făcut cioc-boc,
 Ș-o dat mōra la loc,
 Ș-o luat o din curmeriē
 Ș-o 'ndreptat-o pi pērēi
 Ș-o stricat noue ouē,
 Ș-o făcut mōra nouǎ,
 Ș-o tǎet un cucos,
 Ș-o turnat — in coș,
 Ș-o tǎet o gǎinǎ,
 Ș-o dat mōra pi fǎinǎ
 Clanța-blanța pān joi diminēța
 Fǎina ca ghiāța.
 Fǎina di nu s'o mǎșinǎ,
 Noi pi morari 'n virvul prājiniī l'om legǎ
 Și piști mōrǎ l'om aruncǎ,
 Apa la 'necǎ,
 Pētra la fǎrmǎ,
 Fǎina s'o mǎșinǎ.

Mănați, băeți, hēi!
 Hēi (toți.)

Când se duci cuconul, joi diminēța,
 Dar fǎina curǎ ca ghiāța.
 Cuconul incarcǎ carēli di fǎinǎ
 Și se pornești 'n spri casǎ.
 Țrǎ cucōna jupǎnesǎ,
 Gospodina ce-i din casǎ,
 Când a auđit
 Carēli scǎrțiind,
 Boii buncǎlǎind,
 Flacǎii din tinjeli bătēnd,
 Din puji pocnind,
 Di criși suduind,
 S'o dus cuconița 'n casa ce-i mari
 Ș'o scos o sitǎ desǎ
 Di mētasǎ
 Pintru glōta ce-i din casǎ
 Și s'o dus in cǎmarǎ
 Ș'o scos o sitǎ rarǎ
 De-afiorǎ
 Pintru glōta cei de-afarǎ.

Ș-o șernut un sac,
 Ș-o făcut un colac;
 Ș-o șernut doi sași,
 Ș-o făcut doi colăși
 Mari, mari și frumoși
 Ca fața lui Hristos, —
 Cu zahăr zahăruiți
 Și cu nieri indulșiți,
 Ca pintru noi plugăroși gătiți;
 Tai 'n două,
 Dă și nouă;
 Tai 'n trei,
 Dă și lui Andrii;
 Tai 'n patru,
 Dă și lui Alisandru,
 Alisandru di brău o legat-o,
 Și 'n sat o alergat,
 Căni o 'ntărtat;
 Căni o 'ntărtat,
 Căni l'o mâncat;
 Dumnezeu l'o păcătuț.

Mănați, băeți, hăi!
 Hăi (toți.)

A ură, v'am mai ură,
 Că videm că tari bine vi-i drag a ascultă!
 Dar ni temim, c'om inseră,
 Că noi nu suntem di pe-aișă;
 Suntem tocmai di pi la Buza-Vechi,
 Di undi măța strechii
 Și motoc nu-ș află loc.
 Ș-avem deluri di suit,
 Vai di scuborît,
 Vai nante injemădate,
 Șed leu cu gurili căscate,
 Ca să ne-apuși pi noi di spati
 Și să remăi fetili dintr'asta seră nisărutate.
 Mănați, băeți, hăi!
 Hăi (toți.)

A ură, v'am mai ură,
 Că videm că tari bine vi-i drag a ascultă!
 Dar suntem fôrți di pi diparti, —
 Că suntem tocmai di pi la Delu-lung,
 Undi trag feti-li 'n plug;
 Și li mână o babă bêtrână
 Cu puha di lană,
 Cu svichiu di sirmă.
 Când li ardea,
 Sânjili li cișniă
 Mănați, băeți, hăi!
 Hăi (toți.)

A ură, v'am mai ură etc.
 Da én vărêți mâna p'in celi buzunărași,
 Și mai scôteți câte-un gălbănaș,
 Di nu vă lasă inima câte-un gălbănaș,
 Macar câti două părali,
 Să ni luom și noi câte două mēntali,
 Că pi șei vale mare
 Vine-o plôe cu ninsóre
 Și ni-s juncanași scunchi tare.
 Părechea di juncănași
 O sacnea di gălbănași;
 Părechea di boi bêtrâni
 O sacnea de bani buni.
 Mănați, băeți,
 Hăi (toți)

A ură, v'am mai ură etc.
 Dar ni temim c'om ins

Să nu nsērăm pi la curțile du.
 Ești cu șindili șindiliți
 Și cu lastri di aur podiți.
 Mai bini să insērăm pi la bordeșili nós.
 Celi cu pozderii acoperiți
 Și cu găinați di vraghii increștiți.
 Mănați, băeți, hăi!
 Hăi (toți.)

A ură, v'am mai ură etc.
 Da én dușivêți in cuhni, in cotruță,
 Subt șel fund di ulșicuță,
 Că ești-o capicuță
 Cu ciocan ciocănită,
 Cu chila chilită,
 Ca pentru noi, plugăroși, gătită.
 Mănați, băeți, hăi!
 Hăi (toți.)

Culesă de

P. Sircu.

O scrisóre.

De Carmen Sylva.
 (Incheiare.)

Da, eu revedeam datoria, nu in negură, ci curat
 ca s'ele și in mărime urieșe se ridică aceea in-
 aintea mea și eu nu puteam să-mi inchid ochii și să
 n'o văd. Acesta eră o luptă crâncenă! Noroculimi ținea
 drumul amăgitor, atât de amabil, atât de frumos, atât
 de sublim! Și colo steteau ambii ai mei! Desperațiune
 aduceam unuia, dar acela eră sănêtos și putea să lupte
 cu sôrtea și putea — inima-mi tremură — să me uite
 și să-și caute un alt noroc, pe când eu impingeam pe
 bolnavi in miseria cea mai desperată. Nu mai dormiam
 și din timpul acesta pěrul imi incepù să 'ncărunțescă.
 Herbert vedea asta. El eră acuș amabil și blând, acuș
 vijelios și volent, și dicea că nu mai pôte să trăiescă
 așa, el vré să aibă vatra sa, nevastă și copii.

Devini atât de slabă și-mi frangeam mânil, până
 când acele incepeau să me dóră. I țisei:
 „Dacă cineva m'ar puté asigură, că el nu me mai
 cunósce, că nu va mai devini om — dar așa!”

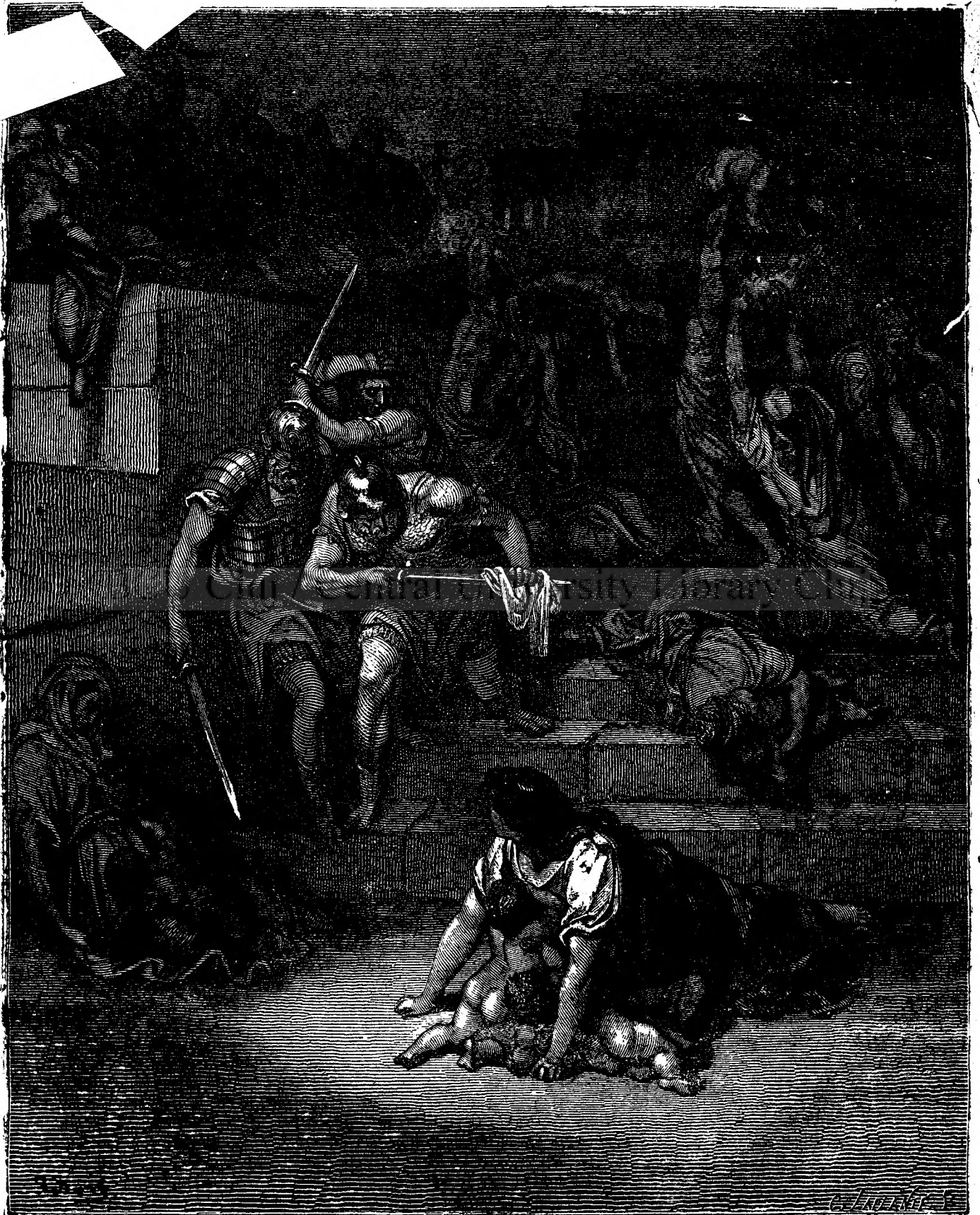
In timpul acesta negligiai chiar și pe Henny. Da,
 așa făceam. O lăsai cu ôrele in grigia păzitôrei și-mi
 intipuiam că nu mai pot suferi scrișnirea. Nu, in timpul
 acela nu eram eroină. Inaintea ômenilor străini poți să
 apari ca atare, dar inaintea ta nici odată. Noi fireșce,
 nu vedem ceea ce simte arborele 'n rădăcină, decât vi-
 jelia i scutură coróna. Il admirăm, cu ce îndêrtnicie
 stetea locului, pe când crengile pocniau. Ah! cu ce
 plăcere me frangeam, me desrădecinam și me prepă-
 diam eu, numai ca să nu mai fiu, numai ca să nu mai
 sufer! Doriaș să am dureri trupești, numai ca să nu
 mai simțesc suferințele mele din lăintru; ca niște șerpi
 de foc țisniau acele in mine! Spre a me intări, in
 potriva mea ênsa-mi, scrisei in institut, că am să vin atunci
 și-atunci. Astfel me legai și nu mai puteam s'amân.

Reinhold nu numai me cunoscù, dar me imbră-
 țoșă cu multă gingășie:

„Bățșorul și bastonul meu!” me numi el si-mi
 dise:

„Acuș, acuș voi fi sănêtos și atunci te voi recom-
 pensă bogat, femeie credincioșă! Âncă aud numai vo-
 cea, dar o cunosc și nu me mai tem de ea. Puțină
 răbdare încă, tu unică! și me voi rentôrce la tine și
 vom fi apoi fericiți, atât de fericiți impreună!”

Fiecare cuvânt eră o 'mpunsêtură de cuțit. El se



Uciderea pruncilor, la porunca lui Herodia.

simțea bolnav, me iubiă și me doriă, cum dorim portul mântuitor Trebue că aretam forte desperată la rentôrcere, căci toți se spăriară și me 'ntrebară decă mi-i reu ?

„Ba, bine“, ăisei eu, „e bine!“ Herbert tocmai intră și audi aceste. El se stăpâni, până ce remaserăm singuri; atunci izbucni. Eră eos din simțiri. Voriă cu totul fără înțeles, se preumblă cu pași mari in sus și 'n jos, fiesându-și ochii spre pământ. Apoi își puse mâna pe gura Henneyei și fiind că ea nu tăcū, o duse afară. Nu ăisei nici o vorbă și-l priviam lăsându-l să facă ce vrē. Stetă n încă tot la locul acela, propfindu-me de mēsa și me cuprinse o oboselă, par că toate membrele mele ar fi 'nțepenit.

„Du-te,“ i ăisei, „trebue să dorm, nu mai pot să vorbesc nici un cuvēt. Du-te!“ Căđui pe o sofa și nu me mai puteam mișcă. Eră un fel de paralisare. Nu puteam nici măcar să voesc a me mișcă; căci uitasem cu totul, cum ridicam capul, cum întrebuițam mâna Chiar și limba se mișcă greu. Trebuiă să-mi dau trudă, ca să pot rosti cuvinte. Și ochii mi se 'nchideau tot mai mult, dar a dormi nu puteam; nici nu mâncam nimica, de cumva Herbert nu-mi dedia și nu me capacită cu rugare și îngușire la fiecare 'nghitură. Dēnsul eră blând și amabil și nu vorbiă nimica ceea me putea irită. Odăta sēu de doue ori pe ăi mi se aducea Henny, pe care o puneau tocmai lângă fața mea, ca s'o pot sărută; căci nu ne puteam apropiă una de alta.

Puteam să zac, in loc de sēptēmăni, dōră luni, dōră ani, căci nu urmă nici o imbunătățire. De odată se sōrtea imi dete boldul, pe care-l dōriam. Sosi o scrisōre, care spunea, că la Reinhold a intrat crisa temută; decă mōrtea va fi aprōpe, me vor chiemă, să-l mai vēd odată, dar mai degrabă nu, spre a nu neliniști pe bolnavul.

Abiă cetii scrisōrea, sārfi din pat, me 'mbrăcai și me preumblam in neliniște nespūsă. In slăbiciunea și agitațiunea mea șovăiam din o parte a odăii in cealaltă, fără să bag de sēmă acēsta.

Așă me aflară Herbert și doctorul, rănită cu totul și mai mult ingrigită, decăt imbucurată. Intr'atata me uitai de mine, incăt esclamațiunea lor surprinđetōre me uimi.

„Destul am fost bolnavă,“ ăisei, „acuma nu mai am timp.“

Herbert și eu nu vorbiam nici un cuvēt despre aceea ce mai mult ne ocupă; el imi tot cetiă, dar nu sciea ce ceteșce și eu nu scieam ce-auđii. Restul timpului il petrecui preumblându-me 'n sus și 'n jos, ca o leică in colivie.

„Acuș voi fi ca Henny!“ ăisei „nu pot de fel să stau liniștită!“

„O pfui!“ — fu respunsul lui Herbert, cu o privire, incăt nu cutezai să repetez.

Atunci credeam, că timpul acesta are să fie neaportabil de greu, care n'o să se mai sfērșescă; căci eu mai sōsiă nici o scrisōre și nici o scrisōre. Acuma sen, că acela avea multă dulcēta: eră cea din urmă primăvēră a mea cu vijelii și furtune și nori amenințatori și cu rađe de sōre repentine și cu verđetă 'mbobocindă! Intineresc și me 'ntăresc, decă gāndesc la el. Eră, par că trebuiă să mēsor totă mărimea jertfei mele. De vițor nu vorbiam nici odată, tot numai despre trecut. Cum mulțāmiam lui Herbert pentru fiecare cēs frumos, ce aveam prin el! Cum imi mulțāmia el, că eram farul lui luminator.

Intr'una din ăile primii o epistolă din institut, la acērei zārire me cutremurai. Scrisōrea, de și nesigură și desfigurată, eră a lui Reinhold. La inceput nici nu o puteam desface, așă imi tremurau degetele.

Ea sună:

„Dulcea și credincioșă mea soție!

Mulțămesc lui Dumnezeu din adāncul inimei mele, care m'a liberat din noște și m'a lāsāt să vēd erăș ăiua. In doue ăile voi fi in brațele tale!

In veci al teu!

Reinhold.“

O scrisōre a directorului institutului eră alăturată. Reinhold s'a vindecat ca prin minune și se doreșce atāt de mult acasă, incăt nu se mai pōte reține d'a-l lāsă să plece. Cu multă liniște și cu mare precauțiune, dēnsul se pōte conservă in starea-i de acuma.

Cetii și de ăece ori scrisōrea și până când o cetiam, mi se pārea că 'n giurul meu totul se făcū urit, ca și o mare pustietate cu nemărginita ei singurētate. Nu-i așă, că eră neiertat să gāndesc mai mult la Herbert, ci numai la bărbatul meu? Dar nu sūnt eroină; scumpa mea, să nu-ți intipuești asta!

E bine, că nu purtām pe frunte tōte gāndurile nōstre, că buzele pot tăce și că palpitatea inimei nu se tradēză! Numai būnul Dumnezeu și eu scim, ce am gāndit eu in ora aceea, și este inmormēptat afund și o pētră grea e rostogolită deasupra pentru totdeuna.

Când vini Herbert, i dăđui scrisōrea, fără a ăice un cuvēt. O cetii in fugă, apoi o turti in mâni ș-apoi erăș o despărțură ș-o cetii din nou și erăș o cetii, pe când mânilē-i tremurau și o lacrimă i căđū din ochi pe fōie. M'aruncau in brațele lui și remasei lung, indelung, la inima lui credincioșă. A vorbi nici unul nu puteam in acēsta oră a mōrții. El numai imi sărută lacrimile, cari izvoriau necontentit și suspinā, par că i se frāngea peptul. Mai de multe ori incercă el să ăică ceva, dar nu putea, mișcă din cap și suridea cum suride un murind. In sfērșit ajunse la ușe și se 'nōrse ānc' odată, mai făcū un semn cu mâna, apoi locul remase goi și unde steteam, căđui in genunchi orbită de lacrimi.

Nu muri atunci, trebue că am multă putere. Durerile imi cutrierară sufletul ca niște săgeți arđende. Imi astupai gura, ca să nu pot strigă. De odată aud, ca din depărtare mare, scrișnind dinții Henneyei și cum me uit la ea, vēd fetița stānd pe picōrele sale in ușe ca o nălucă, ea vine pe vērful degetelor picōrelor in brațele mele, ce le-am deschis și borboroseșce ceva ce sēmēnă a „Mama!“ Păzitōrea strălucind de bucurie dinapoia ei, că surprinderea a reușit atāt de complet, mai că se spāriă de sguduirea mea adāncă, dar incēpū să povestēscă repede, ce a făcū să se pōtă obținē minunea acēsta.

Pregătti odaia fetiței pentru Reinhold. Henny avea să dōrmă de acuma inainte la mine. Din ăiua aceea nu mai aveam nervi, totul au trecut pentru totdeuna. Vedeam, că pazitōrea, fata de odaie și bucatăreșă me privesc cu totul uimite și intr'un moment liniștit me dusei la oglindă. Pērul meu a devinit alb.

Da, eu voiam să scriū o epistolă. Unde am lāsāt?

„Pricepi tăcerea mea față de tine.“

Decă ai sci tōte, ai pricepe și mai bine.

„Ce să-ți povestesc despre toți anii, cari după olaltă toți erau de o potrivă, in frică și speranță, până când sosi timpul, când Henny făcū pașii cei dintēi; puțin inainte de vindecarea și rentōrcerea părintelui ei. Momentul acesta fu atāt de petruñđetōr și cutremurător, incăt abiă poți să-ți inchipuēști. El devini bētrān și privi trist pērul meu alb, și când zārī pe Henny, intrēbă: „Este asta a nōstră?“ — El nu incheiă și izbucni intr'un plāns infricoșat, incăt m'apucă o frică de mōrte pentru el; me temeam d'o apoplecsie de inimă sēu de creri sēu de un nou atac al bōlei sale grozave. Dar vijelia trecū, fără urmări rele. Contrar, eră par că se topiă ceva in el. Eră atāt de blānd și plin de iubire.“

Il mai vîd încă cum ia pe Henny pentru prima oră în brațe; apăsînd căpușorul ei de peptul lui și cu cealaltă mână stringînd mîna fetei, altfel, cu totul altfel, decît cum făcuse Herbert! Și eu îmbrătoșai copilul meu mare și mic și 'n adîncul inimii, mele le cerui ertare, că într'un moment îi uitai!

De atunci nu s'a petrecut în viața mea nimica vrednic de însemnare. Henny a devenit mare și frumoasă și dice câteva cuvinte, pe cari numai Reinhold și eu le pricepem. Reinhold se preumblă de braț cu mine ore multe. Privim florile și fluturii și ne bucurăm de sôrele frumos și cald și decă e rece, privim în zăpadă cum vîntul volburăză frunzele; inventăm chiar și istorii potrivite și decă trecătorii se uită la noi, nu devin de fel confusă, ci me uit și eu la ei, cu totul indreznet, pînă când ei se duc.

Cetim mult împreună, el adese ori adôrme, cetelesc înainte, ca să nu se trezescă. Jucăm și domino și lotto și ne intipui, că în curînd și Henny va puté jucă cu noi.

Reinhold are o deosebită bucurie, să friseze pe Henny. Cu adevărată pasiune descompune el pîrul bogat, care ajunge pînă la pămînt și-l peptenă și-l di-rege și-l desface éraš. În timpul acesta, amîndoi sînt atît de mulțămîți, că eu pot să ingrigesc de tôte cele trebuincioase. Am devenit aprôpe un om de afaceri și conduc tôte énsa-mi.

Precum veți, casa mea nu este pentru un tinîr și viața mea e prè uniformă și neinteresantă. De aceea să me erti pentru scrisôrea lungă. Tu énsați ai provocat-o și dôră nu vei avé răbdarea s'o cetești. Dar eu am devenit o femeie bîtrână și vorbăreță, dôră cu atît mai mult, căci arare ori am ocaziune să vorbesc.

Acum să trăești cu bine și trimite-mi cu fiul teu iubit, un portret al teu, ca să-mi pot intipui cum aréți. Îți mulțămesc pentru aducerea-ți aminte credinciosă! Mi-a făcut prè bine.

Bîtrâna ta Agasta.*

Fata popii.

— Roman în 2 tomuri. —

(Urmare.)

Popa Tanase éra un om vestit nu numai în Brîndușeni, ci 'n tot giurul acela. Vorba álui: trecut și prin ciur și prin dêrmon, lovit cu capul și de pragul de sus și de cel de jos. Care va să dică, a umblat multă lume 'mperăție ș-a invêțat multe.

A avut timp destul pentru ca să se pricopsescă, căci înainte d'a ajunge paroc în satul acesta a încercat o mulțime de cariere. A fost cancelist la un avocat, a funcționat ca ajutor de-notar, a lucrat și la judecătoria regescă, a fost și ispravnic la o moșie. Vorbele rele spun, că 'n slujba acesta din urmă l'ar fi prins cu rața 'n straiță și că din pricina acesta a trebuit să-și părăsescă locul și ne mai avînd ce să fie, s'a făcut popă.

Nu ne privește pe noi să descurecăm adevêrul și să spunem tocmai pe tocmai cum și ce fel anume a fost trecutul lui popa Tanase. Și fără să povestim, va vini acela dôră la ivelă, căci sciți, ese cuiul din sac. A fost ce a fost, că de n'ar fi fost nu s'ar povesti. Dar vremile acela au trecut. Acum — e alta căciulă.

Acum éra om cu vază. Nu-i vorbă, avea el și 'n-vêțatură de carte, dar nu acesta l'a făcut renumit, nici el nu-și prè dedea multă silă să-și arate lumii sciința, sciea c' acesta nu mult foloșesce, că cu gramatica remăi la nimica; dar avea și alta sciință, acesta i spunea

că cu condacul umpli sacul. El își talmăci dicătôrea acesta așa, că omul cuminte nu umblă după potcôve de cai verđi, ci caută să-și facă parale.

În Brîndușeni avea privilegiul cel mai bun să facă cum gîndia. Poporul éra bun, blând, evlavios, iubiă și cinstia mult pe popa, căci totdeuna avusese preoți harnici și rêvnitori pentru luminarea poporului. Omenii erau deștepți, satul frumos, cât îți éra mai drag să te uiți la el.

Acești ômeni făceau popii tôte pe plac și nici nu băgau de sémă, că șiretul de el nu se mai satură și că-i păcăleşce fără milă de păcat. Vedeau, că popa, care a vinit gol ca napul, încetul cu încetul își făcú stăricică și 'n cele din urmă ajunsese bogătoiu; dar nu se supêrau, las' să aibă și el! — diceau cei mai mulți.

Nu mai babele cărtiau duminica pe sub garduri, că popa acesta își caută tot de treburile sale și nu mai dice nici o căzanie în biserică, cum dicea fie-ertatul popa Arvinte.

Odată a lăsat Dumneđu un an slab, pămîntul n'a rodit nimica și mulți ajunseră ca vai de ei la sapă de lemn.

Acum e acum! — își dice popa Tanase și dete ômenilor bucate și bani, cu dobândă, cu care cum se putú tocni. Omenii primiau bucuros, căci camelele nu le păreau mari; dar când vini vremea sa plătescă, se scarpănară 'n cap și mai adăuseră și camelele la capital. Așa dela o bucată de vreme mai mare partea satului éra 'n busunarul popii, lui i plătiau sâraccii tot ce căștigau, lui i lucrău cât éra véra de lungă. Jidanii de acolo își luară catrafusele, căci nu mai puteau trăi. S'a și lăudat popa Tanase, că i-a scos...

Povestind aceste, ce mai umblăm dar să lungim vorba, ci s'o spunem într'un suflét, că din pricina asta iniurierea părintelui Tanase asupra poporului éra mare. Vom adauga numai, că acesta se 'ntindea și 'n satele din giur, pe unde sfîntia sa asemenea își avea legăturile sale.

Se 'nțelege, că un astfel de om pe timpul alegerilor este o persônă însemnată, pe care fiecare parte dorește să ș'o căștige. Popa Tanase sciea acesta prè bine, de aceea nici odată nu scăpă privilegiul bun, ba își dedea un aer de importanță și mai mare și storcea parale cât de multe. Lumea dicea, că totdeuna tôte partidele îl plătiau.

Și cui adună el atîta avere? Muerea i murise de mult, căci a tot bătut-o; a avut un băiat, un fecior zdravên, o cruce de voinic, l'a dat la școli ș-a murit în spital — de oftică; i-a mai ramas o fată șchiopă.

Ori cum, Rachilă i éra singura odrăzlă, pe care o ținea numai în palme și 'n légân de mêtasă, pentru care se făcea leu paraleu, stăruind să o facă pârtașe de bucurii ce alte fete n'au.

Intéiu a dat-o într'un pensionat, ca să se cultiveze. Fata a stat acolo vr'o patru ani și când se rentôrse, sciea mai multe limbi străine, cântă binisor la pian, ba aduse cu sine și niște lucruri de mână.

Nu mai decăt se și lăți vestea, ce cultă este fata popii. În respândirea acestei falme partea de frunte o avea énsuș părintele, care pe nimene nu 'ntelniă, fără să-i vorbescă plin de 'ncântare de fata lui, care a invêțat câte 'n lună și sôre, cât scie mai mult și decăt el.

Aceste vorbe mari și laude fără sémă se măriau din ce în ce mai mult, încât în al treile sat scôseră și pui și p'acolo se vorbiă ca de o minune de fata popii din Brîndușeni. Nu este dară mirare, că dînsa auđina lingușirile nemărginite, eși din țitini, o cuprinse fala ș-desprețuiă pe ori cine, de-ar fi fost de șapte palme la frunte. Începú să ducă o viêtă ca de regină, cu o mul-

țime de supuși, între cari inse cel mai umilit eră părintele seu. Acela nu mai avea voință, făcea numai ceea ce fata i spunea.

Și n'a trecut multă vreme, că nu se mai întempla în sat alt ceva, decât ce voia fata popii. Ce e drept, tată-seu avea mai multă inriurare asupra omenilor, dar asupra tată-seu dânsa domniă. Decă voia cineva să-ajungă ceva, dascăl, ctitor, jurat seu d'al de aste: mai înteu se ducea la fata popii și cerea spriginul ei, decă-l primia, putea fi sigur și de a-l părintelui.

Dânsa eră deci o putere mare. Dar și preindea ca toți s'o recunoscă de atare. Cei ce nu i se supuneau, mai de grabă seu mai târziu aveau să simță biciul resbunării sale, care lovia fără léc de témă și nu căută de ce le eră cogiocul.

Între persónele ce uria mai grozav, eră fata popii din Riureni, Iléna Movilă; cam de-o vêrstă, petrecură împreună și 'n pensionat vr'o doi ani, dar se certase încă acolo, căci Iléna i cuceri pe locotenentul, cu care făcură cunoscință într'un bal între păreții institutului.

Rentorcându-se ele acasă, ura lór se mari. Asta urmă din doue pricine: înteu căci amendóue pășiră 'n lume de odată, erau dar rivale, — și a dóua, pentru că părinții lor asemenea erau dușmani. Părintele Movilă nu eră de pânura lui popa Tanase; el ținea că preotul trebuie să fie după rânduiala lui Melchisedec, de aceea se numește „sarea pământului”, dânsul eră un preot de model, de ci nu putea să fie 'n prietenie cu părintele Tanase, care avea principii cu totul opuse. La rëndul seu nici acesta nu avea ochi să vedă pe popa din Riureni, despre care dicea că-i pré svătos și se face mai înțelept decât alții. Firește că nici familiile lor nu puteau să facă sat împreună.

Iléna n'a stat atăta la pensionat, ca Rachila, dar avea de acasă, ceea ce Rachilei i lipsia, cultura inimii, căci Dumnezeu i dăduse o mamă fină, care sciea că temerul culturii adevărate este poleirea inimii; dar mama Rachilei fusese o țerancă, ce nici ênsaș nu cunoscea acea taină a creșcerii. Fetele se creșcură amendóue în acelaș pensionat, ba Rachila petrucu acolo mai de doue ori atăta timp ca Iléna, și totuș acesta se rentorse mai bine cultivată, er ceealaltă aduse numai un fel de spoială nefrăscă. Rachila sciea acesta și de aceea ura ei deviniă și nai mare. Numai de ș-ar puté resbună odată!

Prilegiul sosi ca prin minune. Iléna avea un pețitor, un candidat de notar. Cum părinții vedură, că tinerii se iubesc, se și 'nvoiră, cu condițiunea inse ca pețitorul să-și caute înteu o stație. Se 'ntempla, că tocmai atunci muri notarul din Brândușeni, deci pețitorul, Sofronie Cânepean, grăbi să concureze și dânsul; Rachila aflând acesta, numai decât își făcú planul:

— Ceea ce mi-a făcut odată dânsa, i-oi face și eu acuma: i-oi jefui pețitorul!

Și se puse de scrise aceluia să vie la dânsa.

Sofronie mērgēnd la ea, nu-și putea intipui ce are să-i dică tocmai acuma acesta fată, dela care numai la bine nu se așteptă. Dar în sfērșit, vorba Românului: se pote că și acesta este o bôlá cu léc.

Rachila il primi fôrte afabil, i mulțami c'a venit; ea l'a rugat numai în numele tatălui seu, căci acela are să-i spună nu scie ce; din întemplare dânsul nu-i acasă, inse are să vie la moment, facă bine dar și să aștepte un moment. Sofronie i respunse: „Bucuros.” Fata il conduse în salon și de vreme lungă, începú să i cânte „Carnavalul de București.” El escultă și nu pré, dar în sfērșit nu uită să facă complimentele obligate.

Tocmai atunci se deschise ușa și intră părintele.

Lung, subțire, cu a niște prune uscate, el sălută pe Sofronie c' de om mare și-i dîse:

— Te-am ruga ca și ca mea. Am să-ți dic o vorbă.

— Pofitim!

În momentul acest. Ușa de jumătate deschisă după si.

— Să intrăm îndată în lucru, vrei să fii notar!

— Da.

— Dar nu poți fără spriginirea mea.

— Se pôte.

— Inse eu vreu să-ți dau spriginirea.

— Iți mulțamesc.

— Bucuros. Ești român, sânt dator să te ajut.

Eu totdeuna am spriginit cauza națională ș-am jertfit pentru ea tot ce-am putut. Ș-acuma sânt gata a jertfi.

— Me rog, nu...

— Contracandidatul dtale, jidanul, a fost astăzi la mine și mi-a pus pe mesă o bancă de o mie de florini, numai să fiu pe partea lui. Eu inse l'am prins de guler și l'am dat afară, dicându-i „Omul de omenie nu se vinde pe bani!”

(Rachila de după ușe șie-și: „Bine scie, să născocescă tata!”)

— Un om de caracter. părinte!

— Nu-mi trebuie banii jidanului, căci onórea și reputațiunea națională imi este mai scumpă.

— Vorbești ca Ioan gură de aur.

— Voi și face așa... Nu mi-oi vinde convingerea și consciința; ci voi votă ca om neaternător, cu dta, fără să-mi dai un crucer, și ț-oi arată, că vei și fi ales, tóta partida mea va fi cu dta.

— Părinte, n'am cuvinte să-ți mulțamesc.

(Rachila de după ușe șie-și: „Nici nu cuvinte ne trebuesc noue.”)

— N'ai să-mi mulțamești nimica. Ești român, român; avem datoría să ne spriginim!

Sofronie eră uimit. El auđise vorbindu-se tot reu de popa; dar étă ce naționalist e dânsul!

Atunci părintele se apropiă de dânsul și prinđendu-i mâna, i dîse incet și confidential:

— Dar o mică cerere aș avé și eu.

— Ce?

— Șcii, o mână spēlá pe alta. Eu te aleg, dar apoi și dta să-mi pe voie!

— Cum?

— Să-mi iai fata de nevastă!

(Va urmă).

Iosif Vulcan.

Proverbe chinezești.

Cu cât o femeie își iubește soțul, cu atât ea pôte să-l pună pe calea cea bună; cu cât un soț își iubește femeia, cu atât o face să părăsescă calea cea rea.

Femeia care își desonórá soțul, face pe amantul ei să jure că-i va fi credincios.

A lăudă pe fiul seu, este a se lăudá însuși, a defăimá pe tatál seu este a se inegri.

Secretul, decă il păstrezi, este sclavul têu; ești sclavul lui însé, dacă il spui altora.

Lumea este un ecou care reproduce ceea ce-i spui; spune bine de alții, dacă vrei să se spună bine de tine.



SALON.

Serisori din Bucovina.

(Descoperire arheologică, o Societate arheologică română în Cernăuți, artiste.)

Cernăuți 27 dec.

Suntem inainte de anul nou și ori ce petrecere socială lipsește. In lipsa asta ne vinea gândi la rezultatele activității omenești din vără.

Fără indoială că in prima linie ne preocupă anticelle aflate in țără, adeca documintele insemnătății etice și culturale ale trecutului nostru. In astă privință puțin putem registra, căci la noi lipsește ori ce interes pentru astfel de lucruri. Suntem pré moderni și ne interesază presentul și viitorul, cum il înțelegem după presentul, ce ni-l croim, și nici de loc trecutul, și mai ales sub acea formă uricioasă, cum ni se infățiședă in cruciulițe frante și muceđite, in inele gróse de argint séu de aur și acoperită cu o massă roșiă, ce-i dá un aspect deosebit grotesc, zale de fer in rupturi mici, ce-s inchiegate intr'o massă roșiă și vėrtósă ca pétra, séu monete vėnete de aur séu argint, ce semenă mai mult a tini- chea incotleită.

Nu ne pasă séu că nu scim, că mâna arheolo- gului e fórte iscusită și in câteva țile abiă se mai cunosc acele lucruri uriciose și ochiul spectatorului se incântă la privirea acestor obiecte originale ale trecutului și nevrënd oftéză gândindu-se la acele bune tim- puri, când au existat astfel de lucruri.

Așă cum scriem aci, s'a întemplat in luna sep- tembre intr'o comună a Bucovinei, anume: Banila moldo- vinescă. In pădurea ei lucrau mai mulți coloniști slo- vaci, când de odată se tređiră sub rădăcina unui copac cu un ciaușăș umplut cu o massă vėrtósă. Lucrătorii nici că gândiră la altceva, decăt la ceva necurat, și in mo- mentul următor căđură mai multe lovituri de secure asupra pediceii, sărind bucățile de ciaușăș și respādin- du-se un ton ca de bani. Mii de gânduri trecură prin mințile sermanilor lucrători, și intr'un moment se re- pediră toți de a-l ridică. Dară ce gāsiră? O massă ce- vaș cleiósă și mare cât doue pumnuri. O căutară și é' căutară, fără a găsi măcar un ban. Unul din ei izbuti să atingă o bucată din ea și in momentul acela ea se desliplí dela massă. Semenă a totul, dară numai unui ban nu. Mai bătú unul dintre ei cu băta peste ea, dară din dēnsa eșiă numai un ton intunecat de ban. Se uimiră ei cât uimiră, și in urmă incepură a ride, căci unul aflase, că nu-s bani, ci vre o aramă stricată in pământ. Numai unul nu se incredea. El luase iute massă cu ciaușăș ul și fuga in sat, că dóră va da și el de vre-un om invėțat, să-i spună, ce-i asta. Intrebă și é' intrebă pe toți drumarii imbrăcāti in straie nem- țesci, dară toți il priviră ca colegii lui din pădure, ți- cēnd că-i o nemica. De bani nici nu gândiă cineva. Ajunse și la jidani, dară acestia fără a cunósce ce-l, o cumperară spre a face din ea vre o uneltă. Comerțul scie să intrebuinteze tóte.

Tocmai după câteva luni se respān dise vestea mare, că in „Banila moldovinescă“ s'au aflat monete familiare romane. Conservatorul c. r. de anticități dl de Gutter izbuti să capete prin intrevenirea gemdarme- riei 3 piese din ele, cari, se înțelege, nu sūnt fără in- teres istoric. După descriția dlui Gutter se gāsește pe aversul monetei prime inscripția: „Servilia“, figura re- presentând pe S. Servilius stānd pe o bugă, cu un ram

de frunđă mánānd caii, érá pe revers un cap cu coif și in giurul lui: „Butti.“ Pe moneta a doua inscripția aversului conține literele: „Monatia“, apoi e reprezentat prin un cap incununat cu frunđe de lauri, avēnd dinainte literele: „manat“, érá pe partea ceealaltă a reversului gāsım o figură, ce stă cu un ulcior de vin și cu o bēta. Moneta a treia pe avers literele: „Caecina“, apoi un cap femeesc cu diademă, érá pe revers sūnt represen- tați doi prisionieri, legați de un butuc, avēnd jos in- scripția: „Caesar.“ Aceste monete sūnt bătute in onó- rea familielor amintite.

De mare interes pentru noi Bucovinenii e moneta care pórtă inscripția „Caecina“, căci pe teritoriul capi- talei Bucovinei, a Cernăuților, se află și ađi o ruină vechiă, ce se numesce „Caecina“, pe care s'au gāsıt torques, sabie etc.

Simțindu-se necesitate in țără pentru un muzeu, s'a constituit in Cernăuți un comitet pentru inființarea unei societăți arheologice și a unui muzeu național in țără. Președinte s'a aclamat subscrisul. In comitet au binevoit a intră și dómnele: Aglaia Droglı, Maria Me- șieder și Fevronia Popescul. Dintre domni sūnt in comi- tet: Ion Bumbac c. r. profesor, Vasilie Morar c. r. adiunct trib., Calistrat Coca catechet, Const. Gramato- vici cooperator, Procopovici predic., Simionovici prof., Stefan Cocinski concepist de fnce, Michaiu Draciușchi spirit. semin., Ion Droglı c. r. profesc., cavaler de Zóttă din Babin, cavaler de Pruncul, George Popovici, Euge- geniu Meșieder ampl. consist. Grigori Halip prof., Iere- mievici Nicolaiu, Palievici, Popescul Epifanie, Diomed Nonevici, ca desemnator al comitetului, Teodor Popo- vici, Eusebiu Popovici, Dumitru Popovici, Galin, Isidor Socolean, Ion Tobia Ghergheli din România, Stefan Di- nulescu, Victor Olinschi-Olinescu, Bumbac Ion, of. f., Halip Valeriu și dl Weitsecker. Dl Gutter se alese mem- bru onorar.

Altă novitate este debutarea in Cernăuți a doue renumite artiste europene, a dșórei Teresina Tua din Madrid și a Mariei Benoys din St. Petersburg.

Concertul lor a fost bine frecuat și mai ales remase in memoria Cernăuțenilor dșóra Teresina Tua prin jocul ei antispiritist, ce invetase pe cățiva cava- leri după representație, cu ce petrecere se delectéză acú tinerii. Ea invėtase adeca a ghici cartea, ce ș-o fi gândit partnicul. Un joc forte interesant ca și inventó- rea ei.

D. Adelina Patti insé s'a gândit altfel. Căci ea nu vré să concerteze in Cernăuți in trecerea ei la Iași și București. Se vede că orizontul cel european artistic al Cernăuților pere și cu tot dreptul. Am veđut in anul trecut pré multe somități europene și tóte, afar de Bėr- sesca, care vine și anul ista, s'au rentors cu buzunare góle.

Dl Weitsecker dirigentul „Armoniei“ petrece pe Patti in România.

Dionisiu O. Olinescu.

B o n b ó n e.

Intre doi soți.

Este vorba d'a căsătorii pe d-șóra Maria.

— In fine, scumpa mea, este tocmai ceea ce tre- bue ficei nóstre. Om serios, senator. Are să fie un bār- bat escelinte: el a votat contra divorțului.

— Să sperăm, că fiica nóstră are să-l facă a-și schimbă părerea!

— Urésc atât de mult lenevirea, țițe d-na X...

ș'o cred atât de periculoasă, în cât mi-ar plăce mai bine să dorm de cât să nu fac nimic.

Servitorii de ași.

O doamnă adresându-se către servitorea sa care îi adusese cafeaua :

— Imi pare, Mario, că cafeaua așă-ți este mai tare ce de obicei.

— Pote că m'am înșelat, cuconiță, și v'am adus pe a mea!

Un mic parisian fû întrebat, că ce dar de anul nou i-ar face mai mare bucurie?

— O mică cameră de deputați, și se tinerele cetățen.

— Nu, asta nu se poate, strigă tată-său spăriat, face prè multă larmă.

O doamnă englesă din lumea mare, având să împartă o sumă ôre-care celor în lipsă, se duse într'un woră house, un fel de casă de detențiune, și întreabă pe toate femeile și fetele cari se aflau acolo, ce lucru le-ar plăce mai mult?

Din o mie două șute șese-șeci și nouă de femci, o mie două sute două-șeci și trei cerură să li se dea o oglindă!

Uciderea pruncilor la porunca lui Herodia.

— La ilustrațiunea de pe pagina 621. —

După serbătorea iubirii urmă îndată intristarea, durerea și doliul. Cântăcel de aliluia al ângerilor fu înlocuit de tipetul desperațiunii.

Regele Herodia așind că s'a născut Christos, viitorul rege al jidovilor, hotari îndată să-l ucidă, ca astfel să-și asigureze tronul.

Dar nesciindu-l unde-i, a poruncit să se ucidă toți pruncii jidovilor născuți în curând, gândind că astfel și nou-născutul Christos va fi între ei.

Ilustrațiunea lui Doré, reproducă în nr. prezente, infătoșeză momentul cumplit în care se execută porunca lui Herodia (Irod.)

I. H.

Literatură și arte.

Studii de poezii populare Dl P. Sircu, profesor de limba și literatura română la universitatea din Petersburg, care ne trimise „plugșorul“, din nr. de acuma al foii noastre, a cules mai multe asemenea poezii populare române din Basarabia și vré să facă un studiu comparativ asupra lor, care de sigur are să fie interesant, căci se va ocupa de un teritoriu, care e puțin represintat în colecțiunile noastre. Modelul publicat în acest număr, dându-ne totă silința a-l reproduce întocmai după cum se rostește, atrage mult atențiunea iubitorilor de literatură populară.

Bustul lui Alecsandrescu. Ni se scrie din București, dl G. Joinai, absolvent al școlii de bele arte din București, a făcut un bust ad-bil al poetului Gr. Alecsandrescu, repausat în curând. Bustul s'a făcut după masca ce Joinai a luat-o cadavrului poetului.

Scrieri pentru copii. În editura librăriei Haiman în București au apărut: „Oberon și Cornul minunat“, basm cu 6 gravuri în colorii, în 4° cartonat frumos, lei 1.50. „Guliver în țera piticilor“, basm cu 6 gravuri în colorii, în 4° cartonat frumos, lei 1.50. „Principele

sparge aluna și Regele șorecilor.“ în colorii, în 4° cartonat frumos, lei 1.50. „Bătălie batice“, 13 gravuri în colorii, în 4° cartonat frumos, lei 3. „Călătoriile minii“, Guliver, la uriași și la pitici, două basme în colorii, în 4° cartonat frumos, lei 3. „Cantații pentru copii, (animale domestice și animale sălbatice), 20 gravuri în colorii, cu text potrivit pentru copii, un volum în 4° legat frumos, lei 5. „Povești pentru copii“, trei broșuri cu 19 gravuri în colorii, un volum în 4° legat frumos, lei 5. „Bucuria copiilor“, șese povești și basme frumoșe cu 36 gravuri fine în colorii, un volum mare în 4° în legătură de mare lucu cu poleială bogată, lei 10.

Revista pentru Istorie, Archeologie și Filologie, sub direcțiunea lui Gregoriu G. Tocilescu, anul III volumul V, fascicula II, a eșit cu trei xilografii. Sumarul Elementele turcești în limba română (fine), L. Șaineanu. Intemeierea țărilor române: descălecare Moldova. A. D. Xeropolu. Tableau genealogique de la famille de Dragoș, E. Picot. Amfilohie Hotinul. A. Papadopol-Calimach. Din scrierile lui Zilot: Adunarea de stihuri, Zilot Românul. Monumenta Comititalia Regni Transylvaniae, G. Maior. Dăcatori populare, P. Ispirescu. Biserica de la Trei-Erarchi, St. Emilian. Documente inedite privitoare la istoria română, T. Burada. Orație ce se țice la nuntă. Revista pentru istorie, archeologie și filologie apare de patru ori pe an, în fascicule de câte 12—15 coli, cu stampe și fac-simile, alcătuint două volume pe fiecare an. Abonamentul pe an: 25 lei pentru România, 30 lei pentru străinătate. Redacțiunea și administrațiunea se află în strada Primăverei Nr. 30. în București.

Teatru și muzică.

Teatrul Național din București. Dl Gion scrie în cronica sa teatrală din „Românul“: Stagiunea 1885—86-a Teatrului Național nu va fi notată cu cruce albă în istoria artelor din Țera-Românescă. Și s'ar crede vâdând cum merg lucrurile, că un geniu greu s'a abătut asupra Teatrului, și piedici peste piedici se ridică în mersul atât de complicat al tuturor rôtelor, rôtitelor și curelelor acestei machine numită societatea dramatică. Supărări, intrigi, certe, demisiuni, reîntrări cu rugăciuni, ori cu d'a sila, ori nici cu răgăciuni nici cu d'a sila curg pe fiecare țic... Nu-s serioși încă artistii nostri!... Au talent, incontestabil, recunoscut de toți, chiar de cei mai greoi la mulțămiri; talent frumos și capabil a da fructe din cele mai artistice. Pentru acesta, și pentru desăvârșirea personalității sale artistice, artistul român mai trebuie să cășuge serioșitatea; până așit artistul nu și-a luat în serioș arta sa; artistul român nu e încă serioș. Dilele trecute s'au jucat: mercuri la 18/30 decembre opereta „Boccaccio“; vineri opera „Lucia“, pentru ultima represintațiune a trei Leria, lume multă, după scena nebuniei din actul III, publicul a chemat pe dra Leria de trei ori, în aplaușele cele mai vfi; sâmbătă pentru prima-dată „Marțial“, dramă de dl V. A. Urechia, rolurile prime jucate de dnele Ana Manolescu și Vermont și de dnii Manolescu și Notara. Duminica s'a jucat erăș „Marțial.“ Succesul a fost mai mare în actul III. Luni opereta „Giroflé-Girofla.“

Patti la București. Renumita cântăreța dna Adeline Patti a sosit la București duminica trecută cu trenul-fulger. Fu însoțită de tenoristul dl Nicolini, de impraseriul seu dl Schürmann, de doi secretari și de șase persoane de serviciu. Prima represintațiune se ținu mercuri, 6 ianuarie n., a doua în 9 și a treia va fi în 12

...rie se cântă „Traviata.” Despre succesele acestui eveniment încă n'avem informațiuni. În anul anterior cu sêră erau ne mai pomenite: avântul logiei rangul I 300 lei, logia rangul II 150 lei, logia rangul III 125 lei; stal I 40 lei, stal II 30 lei, stal III 20 lei; galeria 5 lei, logile din galerie 30 lei. Teatrul va produce pentru fiecare din reprezentațiunile dnei Patti 25.000 lei, din cari 10.000 se vor da cântăreței, 12.000 impresariului și 3000 vor rămâne teatrului. În ziua când cântă dna Patti, se scôlă foarte târziu și nu ia de cât o cêscă de ciocolată, două ouă, unt, ceva ricituri și mulți morcovi cruși. Gingașa primadonă supêză foarte copios după reprezentație și nu be de cât tizana de șampanie. În „Traviata”, dna Patti la actul al III-lea în scena balului pòrtă bijuturi pentru un milion. Toaleta e superbă, rochia adevêrat tradițională a „Damei cu Camelii”, satin alb brodată cu perle de colóre cari lucesc cu mii de fețe sub razele policandrelor. Dinainte dantele de malines formând șorț și prinse cu camelii albe de briliant. Coda rochiei foarte lungă și tótă acoperită cu camelii și brilianturi. Corsagiul decoltat tot incrustat în brilianturi, o eșarpă de camelii naturale pusă ca cordon merge de la un umêr până la talie fiesală cu săgeți de petre scumpe. Pe cap, într'un pèr negru ca corbul, o stea imensă de briliant costând sute de mii de franci. Tóte cele-l alte toalete sânt premiuri de eleganță.

Reprezentație teatrală română în Timișóra.

Reuniunea română de lectură din Timișóra va arangia în 12 ianuarie st. n. o petrecere socială, compusă din reprezentația piesei „Remășagul” de V. Alecsandri, executată de diletanți, apoi va urmâ dansul cu tombola.

Producțiune musicală-declamatorică în Brașov.

Duminecă în 10. ianuarie se va da în Brașov o producțiune musicală-declamatorică, în favorul Reuniunii femeilor române, pentru ajutorarea vêduvilor sêrace din Brașov și Săcele, în sala gimnasiului român. Dômnelle din comitet au compus următoreea intereresantă programă a pieselor ce se vor executa cu această ocaziune: 1. Discurs ocașional 2. „Imn național” de G. Ștefănescu, cor executat de elevi, acompaniat de orchestră. 3. „Copila română”, poezie de Iosif Vulcan. Declamațiune. 4. a) „După tine rătăcescu” romanță de Gr. Tănășescu b) „Mândruțică dela munte”, de G. Ștefănescu. Canto cu acompaniament de pian. 5. „Un devotament” poezie de Andreiu Mureșianu. Declamațiune. 6. Improptiu op. 90 Nr. 2 de Franz Schubert. Piano-solo 7. D-moll Nr. 5 de Ferdinand David. Piano și violină. 8. „Cocorul Eftenie Bârzoii” de Bârzueni dela Bârzueneș cântonetă comică de I. Pascaly.

Corul vocal gr. cat din Varadia (comit. Timiș) va arangia sub conducerea tinêrului Romul Iorgovici, student de clasa VIII. la gimnaziul din Beiuș, la 1/13 ianuarie 1886 concert și bal, în favorul fondului numitei reuniuni, cu următoreea programă: 1. „Cântecul Sicilian”, compus de C. Porumbescu, cor bărbătesc executat în quartet. 2. „Fanfare militare”, compus de I. Ascher, executat pe piano de d-șorele I. Remeș și B. Kústner. 3. „Seninul și furtuna”, compus de I. Vorobchievici, cor bărbătesc, executat în quartet. 4. „Potpoururi din „Bella Helena”, solo executat de tinêrul Romul Iorgovici. 5. „Rentórcerea victorióasă”, compusă de H. Bianchii, cor micșt, executat în quartet. 6. „Von Blume zu Blume”, compus de C. M. Ciehrer, executat pe piano de dl Ernest Szalay. 7. „Tătarul”, compus de St. Nosievici, cor bărbătesc, executat în quartet. 8. „Suvenir dela peștera de ghiată din Dobsina”, compus de F. Klein, executat pe piano de d-șora I. Remeș. 9. „Cântec vênătoreșc”, compus de Túdor de Flondor, cor bărbătesc, executat în quartet. 10. „Heideglöckchen”,

compus de G. Lange, executat pe piano de d-șora B. Kústner. 11. „Cântecul de primăveră”, cor micșt, executat în secștet.

Metodă practică pentru invêțămêntul muzicel e numele unei cărți ce a apărut la București și se află de vênzare la administrațiunea điarului „Doina”. Corurile introduse în această carte cu text românesc sânt menite a obișnui tineretul cu cântări armonice, prin ceea-ce li se desvóltă gustul muzicel și invêțarea acesteia arte, de care pot face us în viața socială.

Maestro Verdi. După cum se anunță din Genua, Giuseppe Verdi a sosit acolo și s'a incartirat pentru ernoă, ca de obicei, în Palazzo Doria. Bêtrânel maestrul încă de mult își alege Genua ca la loc de ședere pentru ernoă, din cauză că dênșul, ca dușman al contactului social și ceremonial, nicăiri nu pôte trăi atât de retras și neobservat ca în Genua. Sêra se duce la un restaurant liniștit și puțin frecventat. Mai nainte mănca la Caffé de la Concordia și avea obiceiul, de câte ori i rămânea vin în butelie, să spună chelnerului să-i păstreze pentru a doua đi, lipind pe butelie un bilet cu numele sêu. Cu biletele acestea chelnerii făceau mai pe urmă un comerț important, vênđându-le ca autografe. Aflând Verdi despre această, a părăsit cafenêua și de atunci a devenit mai precaut în ce priveșce punerea iscăliturii sale. Dênșul petrece mai tot timpul în studii seriose de muzică și după cum ne spune un điar din Genua, opera „Iago”, pe care lumea o așteptă de atâta vreme, ar fi deja gata. Libretul acestei „ultime” opere este, după cum se știe făcut de Arigo Boito, compositor-poet al lui „Mephistopheles”.

C e e n o u ?

Sciri personale. Em. Sa dr. Silvestru Morar, mitropolitul Bucovinei, a făcut visitațiune canonică în partea Bucovinei dela Cernăuți până la marginea Ardealului, sfîntind și mai multe biserici zugrăvite de pictorul academic Bucevschi. — Dl V. Alecsandri, ministrul ptenipotențiar al României la Paris, va merge să petrecă o lună la Nizza. — Dl B. P. Hașđeu a ținut din nou în serbători la Bucureșci conferința sa despre sêrbi și bulgari. — Prințul Bulgariei a vizitat de curênd spitalele ambulanței române din Sofia și a ramas pe deplin mulțămit de modul cum sânt îngriđii bolnavii.

Hymen. Dl Nicolae Păcurariu, proprietar în Săliște, comitatul Hunedóra, ș-a incredințat de soție pe dra Silvia Scaurean, ficia dlui Alesandru Scaurean, proprietar în Luncoiul-de-jos. — Dl dr. I. Anca, medic al institutului de cură cu apă rece din Vöslau, și-a incredințat de soție pe d-șora Maria Lehn din Lichtenwörth. — Dl Basiliu Boneu, profesor la gimnaziul din Brad, la 10 ianuarie își va serbă cununia cu dra Ottilia Feier.

Schimbări la „Albina”. Cu începerea anului viitor se va introduce un arangiamet nou în conducerea institutului de credit „Albina” din Sibiu. Director executiv s'a ales dl Parteniu Cosma; s'a sistemisat un post de secretar, care s'a indeplinit prin dl locotenent Valeriu Bologa. Timpul intrării în funcțiune a noului director, care actualminte este avocatul institutului, se va hotări mai târđiu; atunci apoi actualul director dl I. G. Ioan se va rentórcce la filiala din Brașov.

Un nou institut de credit. Mai mulți români din Cluș și anume dnii Alesandru Bohățel, căpitan supr. al districtului Năsêud în pensiune, proprietar; Gavril Pop, protopop gr. cat.; Ștefan Gălea, secretar la banca „Transilvania”; Basiliu Podóba, capelan, not. tract. și

proprietar; Ioan Petreanu, fiscal comitatens și proprietar; Lazar Baldi, proprietar; Emeric Pop, adv. și proprietar; Iuliu Coroianu, adv. și proprietar, ș-au luat sarcina întreprinderii pentru înființarea unui institut de credit și economii în Cluș. Numele noului institut va fi „Economul”, se va înființa pe 90 de ani, începând din 1 martie 1886, cu un capital de 50.000 fl., prin 1000 acțiuni în valoare nominală de câte 50 fl. Terminul subscrierii acțiunilor este 1 martie 1886. Sumele încurșe pe calea subscripțiunii sânt a se adresa în Cluș la dl. avocat Iuliu Coroian, directorul executiv al institutului.

Carnaval. *Mai multe dōmne din Focșani* au luat hotărîrea să dea două baluri în ajutorul elevelor sêrance din localitate și pentru a se procura aparate de gimnastică liceului din acel oraș.

Un poet practic. Italianul Antonio Chislanzoni, autorul mai multor teacșuri de operă, a publicat nu de mult o circulară, prin care face cunoscută aparatiã scrierilor sale și care conține și următorul pasagiu fōrte nostim: Toți amicii și cunoscuții mei, cari pōte că au nobila intențiune, ca să-mi ridice un modest monument după mōrtea mea, sânt rugați să-mi plătescă mai dinainte acest gingaș și trist tribut, abonându-se la prima serie a operilor mele. Cât pentru monument, decă venitul cărții va întrece suma necesară pentru existența mea și pentru editură, voi îngriji eu insumi, așa cā să nu mai sufere nimenea mai târziu neplăceri din cauza mea.

Doctora reginei Italiei. Regina Italiei a atașat pe lângă persōna sa, ca medic particular, pe d-ra Mar-

gareta Farme. Acesta este cea d'înterliană care, în 1870, s'a devotat studiului. Ce a obținut diploma de doctoră, d-ra Farme, a cat cât-va timp, cu mare succes, în spitalul din Iasi și Turin.

Necrologe. *Alesandru A. Grecescu*, tipograf în București, a încetat din viață; dēnsul eră de origine din Transilvania, din Săcele; încă de tiner s'a dus la Iasi, de acolo la București în tipografia lui C. A. Rosetti; mai târziu înființă ēnsuși o tipografie la Pitești, apoi în București cu un alt tipograf vechiu al „Românului”. — *Vegezzi Ruscala*, renumitul filoromân italian, a re-pausat în sēptemăna trecută, în adânci bătrănețe; portretul lui s'a publicat în fōia nōstră încă în anii 60.

Călindarul sēptemănei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sērbătorile.	Sōrele resare	Sōrele apune
Dumineca în calea Nașcerii inv. 10.					
Duminecă	29	10	Anisia și Iosif	7 51	4 15
Luni	30	11	14,000 prunci uciși	7 51	4 16
Mărți	31	12	Cuv. Melania	7 50	4 17
Mercuri	1	13	(†) Tăierea impr.	7 50	4 18
Joi	2	14	Par. Silvestru	7 50	4 19
Vineri	3	15	Pror. Malachia	7 49	4 20
Sâmbēta	4	16	Sobor. SS. Apostoli	7 49	4 22

Incheiându-se anul 1885

cu numărul acesta, mulțămim onorab. public pentru spriginul ce ne-a dat rugându-l să nu ni-l refuze nici în anul viitor, care va fi anul al 22-le al fōii nōstre.

Organ al familiilor române culte dincōce de Carpați, ea va tinde și de-acuma nainte de-a fi la înălțimea literaturii nōstre și d'a face pe cronicarul a tot ce se petrece relativ la mișcarea culturii române.

Ca ilustrațiuni vom publică *portretele bărbaților nostri de frunte* și a celebrităților din lumea mare, precum și alte tablouri și schițe. În deosebi tragem atențiunea damelor nōstre asupra rubricii **moda**, pe care am început s'o publicăm **cu ilustrațiuni** și care în viitor se va perfecționa, conform spriginului, cu care vom fi onorați.

În anul viitor, la dorința din mai multe părți, **vom rencepe să dăm abonaților nostri ca premii tablouri.** Începutul se va face cu tabloul biblic

Familia sântă,

copie după originalul celebrului artist Murillo. Tabloul, cam de mărimea cunoscutelor tablouri ale „Familiei”, pus în cadră, va pute să decoreze ori ce casă română. Abonații nostri vor primi acest tablou **gratuit** și numai pentru cheltuelile de espedare și de francafe se va plăti 10 cr. Se va trimite inse numai acelora, cari se vor abonă cel puțin pe jumătate de an și-și vor manifestă dorința de a-l avē cel mult până la 1 februarie st. n., căci esemplare de prisos nu putem să facem.

„Familia” va eși și în anul viitor odată pe sēptemână, duminica, cu cuprins de 1½—2 cōle, căci la sērbători mari și la alte ocașuni eștraordinare **vom da suplimente.**

Prețul de abonament rămâne cel însemnat în fruntea fōii. Abonamentele se fac mai ușor și mai eștin prin

mandate poștale; în România prin mandate poștale internaționale, sēu prin note românești trimise **în cuvertă.**

Abonații nōștri sânt rugați a-și înnoi de timpuriu abonamentele; cei ce în restimp de 10 țile nu ne vor respunde prețul de abonament, vor primi dela noi ramburse poștale, căci cu abonamente neplătite regulat nici o fōie seriōsă nu se pōte susține. Cei ce nu mai vor să fie abonați la fōia nōstră, sânt rugați a ne înștiința prin o cartă de corespondență, sēu să ne înapoieze numărul prim al anului viitor, ca să-i ștergem din registrul abonaților.

Favoruri pentru abonați. Abonații nōștri își pot comandă la noi următoarele scrieri de Iosif Vulcan, cu prețuri fōrte reduse: „Ranele Națiunii”, roman în 3 tomuri, în loc de 3 fl. cu 1 fl.; „Novele”, în trei tomuri, în loc de 3 fl. cu 1 fl.; „Mirēsă pentru mirēsă”, comedie în 3 acte, în loc de 1 fl. cu 25 cr.; „Lira mea” poesii nouē, edițiune poporală, în loc de 1 fl.—60 cr.; „Dela sate” novele și schițe, în loc de 70 cr.—40 cr. „De unde nu este rentōrcere”, roman de Adrien Gabrielly, tradus de Tit Bud, în loc de 1 fl. cu 25 cr. Tōte aceste scrieri, 10 tomuri, comandate de odată, costă 2 fl. 50 cr.

Asemēne se ofere și portretul dlui Ion Brătian, în loc de 1 fl. cu 25 cr.; portretul reginei Romānei în costum național, în edițiune de lucș 25 cr., în edițiune poporală 10 cr.

Ca dar de anul nou recomandăm „Lira mea”, poesii nouē de Iosif Vulcan, un volum, 15 cōle, edițiune de lucș, 3 fl.

Din scrierile: Sclavul Amōrului, Poesii, Panteonul Romān, Tānda-Mānda, Cavalerii Noptii nu mai avem nici un esemplar.

Colectanții primesc dela 5 esemplare unul, al șesele, **gratuit.**

Redacțiunea.

proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN**

C. tiparului lui Eugeniu Hollōsy în Oradea-mare.

